Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Weesperstraat 430
1018 DN Amsterdam

Postbus 12693
1100 AR Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl/ingenieursbureau

Notitie

Aan	5.1,2,e en 5.1,2,e
Van	5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e @amsterdam.nl
Kopie aan	5.1,2,e
Datum	8 februari 2022
Ons kenmerk	BRU2484
Bijlage(n)	
Onderwerp	Ecologische Schouw Brug 2484

Opsteller	Goedgekeurd en vrijgegeven	Paraaf	Datum
5.1,2,e	5.1,2,e en 5.1,2,e		

Schouw

7 februari 2022 heb ik, 5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e het water, de oevers, het bruggenhoofd, de brug en het aangrenzende land geïnspecteerd op het voorkomen van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en het Amsterdamse beleid. In dit verslag beschrijf ik de situatie en geef ik advies. Het doel van deze schouw is om in een vroeg stadium de risico's ten aan van de beleid en wetgeving in kaart te brengen zodat tijdig preventieve maatregelen getroffen kunnen worden en onderzoeken opgestart kunnen worden. Deze notitie heeft niet de status quickscan Wet natuurbescherming.

Samenvatting

Op korte termijn: vegetatie binnen en grenzende aan werkgebied preventief laten verwijderden.
Als werkzaamheden bekend zijn: quickscan Wet natuurbescherming laten uitvoeren en rekening houden met benodigd aanvullend onderzoek en ontheffing en de tijd die daar voor nodig is.
Als het alleen reparatie betreft: gedragscode Stadswerken opvolgen. Rekening houden met vleermuizen, vogels en vissen.

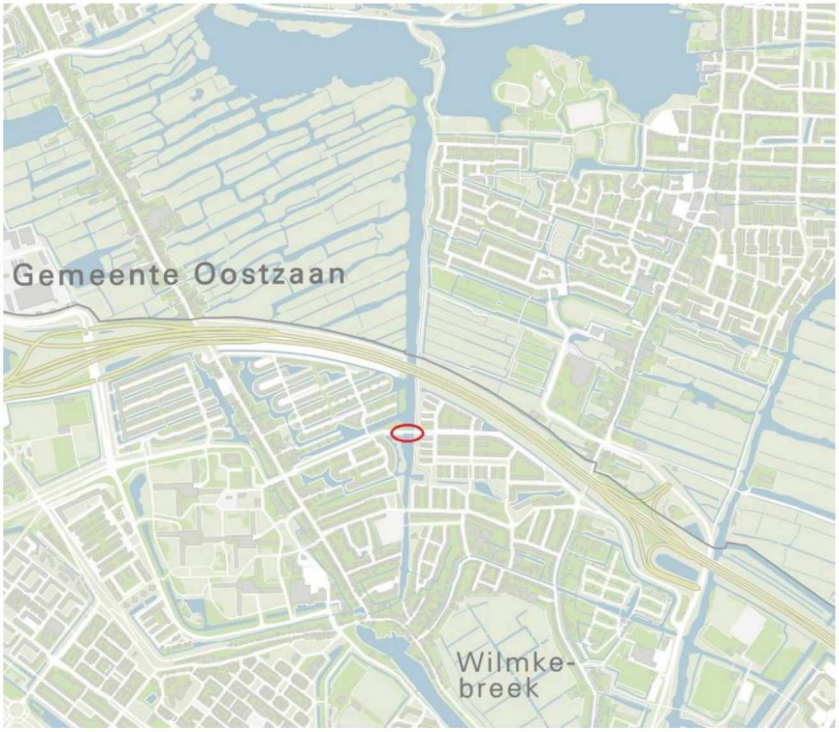
Beschrijving locatie

Brug 2484, de Marie Thomas Tonnebrug, ligt in Amsterdam Noord op de Lange Vonder, bij het Leijendijkje over 't Twiske en is in gebruik als busbaan. Zie figuur 1 en 2.

De brug bestaat uit een betonnen boogconstructie met een enkele overspanning over het water. De brughoofden bestaan uit betonnen blokken. Tussen de brug en de hoofden is een kleine ruimte aanwezig. Onder de brug zijn grote natuurstenen aanwezig om migratie door dieren makkelijker te maken. De oevers lopen geleidelijk op en zijn begroeid met riet en andere oeverplanten. Aan de zuidwestzijden staan een rij elzen in de oever. Onder de brug is een gedeelte achter de oorspronkelijke beschoeiing ondiep water aanwezig. Aan weerzijden zijn aparte bruggen voor voet- en fietsverkeer. Tussen deze bruggen is opslag van bomen en braam aanwezig. Zie figuur 3 t/m/ 5 en de foto bijlage.

Voorgenomen werkzaamheden

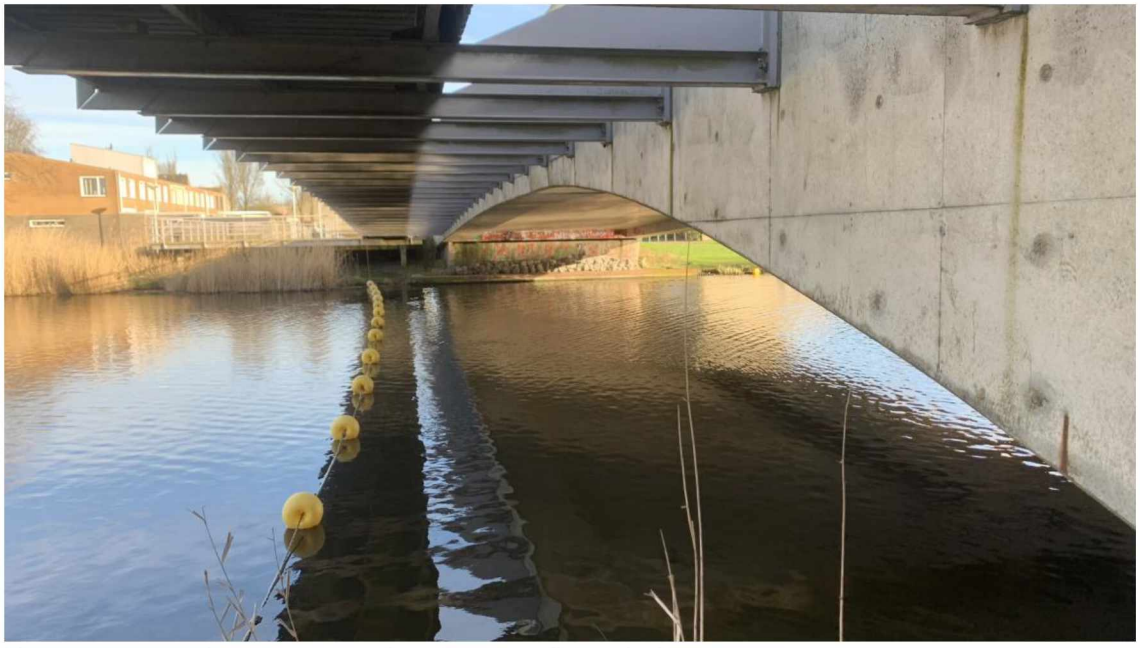
De brug is 7 februari 2022 afgesloten voor al het verkeer. Er zijn scheuren in het beton waargenomen. Op het moment van deze schouw waren de werkzaamheden nog niet bekend. Bij deze schouw ga ik uit van herstel- of verstevigingswerkzaamheden aan de brug vanaf het land en vanaf het water.



Figuur 1. Locatie brug 2484 en omgeving (bron: Maps Amsterdam)



Figuur 2 bovenaanzicht brug en omgeving (bron : Google Maps)



Figuur 3. Betonnen brug en constructie met voet- en fietsgedeelte



Figuur 4.onderzijde brug oostzijde



Figuur 5 onderzijde brug westzijde

Waarnemingen

Beschermde planten en Rode lijstsoorten

Op de brug, brughoofden, oevers en water zijn geen beschermde planten of rode lijstsoorten waargenomen. Ook zijn er uit de NDFF geen waarnemingen van beschermde planten of rode lijstsoorten bekend. Vanwege de hoge voedselrijkdom is de kans op vestiging van beschermde soorten op deze locatie gering.

Vleermuizen.

De brug en de landhoofden zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De bomen in de directe omgeving zijn niet geschikt als vaste verblijfplaats. Holtes of losse schorsdelen ontbreken.

De brug en de directe omgeving is geschikt als foerageergebied. Van de Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger zijn waarnemingen uit de directe omgeving bekend (NDFF en Maps Amsterdam). Waarnemingen van de Meervleermuis zijn bekend uit het noordelijk gelegen Kerkebreek. De vaart, het Twiske, wordt mogelijk gebruikt als vliegroute.

Vogels.
Vaste broed- of verblijfplaatsen van vogels zijn hier niet aanwezig en worden hier niet verwacht. De elzen en de rietoevers zijn geschikt als nestlocatie voor algemene broedvogels. De kans is groot dat vogels in het broedseizoen binnen en nabij het werkgebied een nest zullen bouwen.
Waargenomen vogels tijdens de schouw. Soepeend, Fuut, Kokmeeuw, Meerkoet, Halsbandparkiet, Knobbelzwaan (dood)

Vissen.
De ondiepe oevers zijn geschikt als leefgebied van de rivierdonderpad en meer algemene vissen als stekelbaars en baars. De rivierdonderpad is bekend uit het recreatiegebied 't Twiske, het Ilperveld, het Noord Hollandskanaal en de Noorder IJ-Plas (NDFF). De kans is groot dat de rivierdonderpad hier voorkomt.

Schadelijke soorten
Er zijn geen schadelijke soorten zoals Japanse duizendknoop waargenomen of bekend op deze locatie.

Conclusie en advies
De werkzaamheden zijn nog niet bekend. Uitgangspunt van deze schouw is dat vanaf het land en/of het water herstel- of versterkende werkzaamheden plaats zullen vinden.

Een quickscan Wet natuurbescherming is nodig als de werkzaamheden meer dan alleen onderhoud of herstelwerkzaamheden omvatten. Als een damwand of constructie bij de brug geplaats gaat worden is een quickscan vereist.

Vleermuizen
De kans is groot dat aanvullend onderzoek nodig is i.v.m. de functionaliteit van werkgebied als foerageergebied en de vliegroute onder de brug. In de directe omgeving komen vier soorten vleermuizen voor die bij en onder de brug kunnen foerageren. Het water onder de brug, t' Twiske, heeft een directe verbinding met de Kerkebreek waar Meervleermuizen voorkomen. De mogelijkheid bestaat dat de Meervleermuizen huizen in Amsterdam Noord gebruiken als verblijf.

Zodra de omvang van de werkzaamheden bekend zijn moet opdracht voor een quickscan gegeven worden. Als uit de quickscan blijkt dat aanvullend onderzoek nodig is moet dit direct opgestart worden. Dit moet plaatsvinden tussen april en oktober waarbij diverse onderzoeksronden uitgevoerd moeten worden. Dit onderzoek neemt een seizoen in beslag. De kans bestaat dat er op basis van het onderzoek een ontheffing aangevraagd moet worden. Een aanvraag duurt minimaal een half jaar. Houd daar rekening mee!!

Als de werkzaamheden van kleine omvang zijn en onder onderhoud en beheer vallen kan met de gedragscode Stadswerken gewerkt worden en is een quickscan en nader onderzoek niet nodig.

Voorkom licht uitstraling naar het water, bomen en overig vegetatie. Laat een gedeelte van de onderdoorgang van de brug open na zonsondergang (april-oktober).

Vogels
De kans is groot dat vogels de oevers of de elzen gaan gebruiken als broedlocatie. Ik adviseer om preventief alle vegetatie in de buurt van de brug en tussen de bruggen te laten verwijderen. Voor de aanwezige elzen geldt geen kapvergunning omdat de omvang beperkt is. Deze kunnen afgezet worden en zullen in de loop van het jaar weer uitlopen. De rietoevers kunnen kort gemaaid worden zodat de kans op nestbouw verkleind wordt. Dit kort houden van de vegetatie zal regelmatig herhaald moeten worden. De vegetatie moet afgevoerd worden. Aanvullend kan de

locatie wekelijks gecontroleerd worden op nestbouw zodat er tijdig maatregelen genomen kunnen worden.

Vissen
De kans is aanwezig dat de ondiepe oeverzones gebruikt worden door de rivierdonderpad. Deze vissoort is niet beschermd onder de Wet natuurbescherming maar is wel opgenomen in aanvullend beleid van gemeente Amsterdam. Behoud van de biotoop en eventuele compensatie kan geëist worden. Nader onderzoek naar aanwezigheid van deze soort en biotoop kan nodig zijn. Dit hangt af van de werkzaamheden. Tijdens werkzaamheden kan rekening gehouden worden met de rivierdonderpad en overige vissen door de biotoop te behouden, vrije in en uitzwem mogelijkheden te behouden en het vissenprotocol bij het plaatsen van damwanden te volgen (zie bijlage 2.).

Bijlage 1 foto's



Figuur 1.1 bovenzijde brugdek



Figuur 1.2 gedeelten tussen wegdek en voet- en fietsgedeelte en aanwezige opslag.



Figuur 1.3 noordoostzijde brug en oever met riet.



Figuur 1.4 rietoever aan noordoostzijde



Figuur 1.5 brug en oever noordwestzijde



Figuur 1.7 oever noordwestzijde



Figuur 1.8 brug en oever zuidoostzijde



Figuur 1.9 oever zuidoostzijde



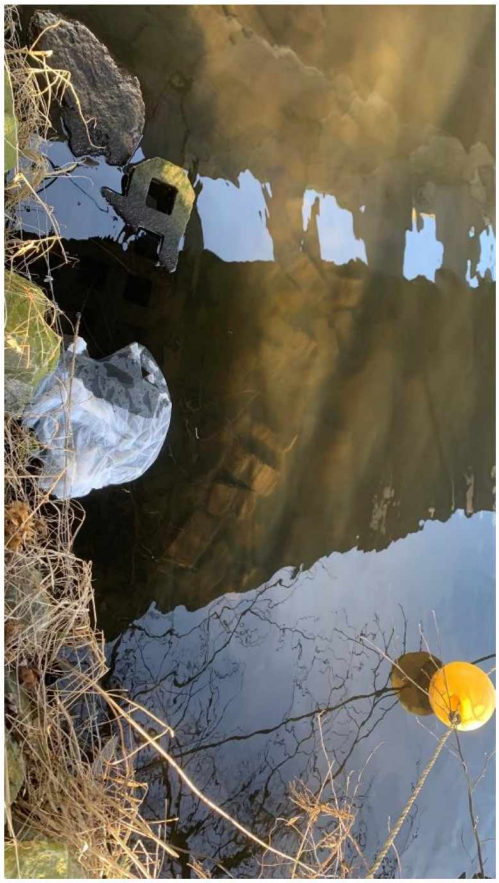
Figuur 1.10 oever zuidwestzijde met elzen



Figuur 1.11 talud zuidwestzijde met elzen in oeverzone



Figuur 1.12 ondiepe gedeelten achter beschoeiing (zuidoost)



Figuur 1.13 ondiepe oever onder brug westzijde

Bijlage 2 Zorgplicht vissen bij plaatsing veiligheidsconstructies kademuren

Vissoorten in de Amsterdamse grachten

Door het ontbreken van zuurstofrijke, stromende rivieren en beken, is de gracht niet geschikt als leefgebied voor beekdonderpad, beekprik, elrits en gestippelde alver. Door het ontbreken van onderwatervegetatie en slibbodem is de gracht niet geschikt voor grote modderkruiper. Door het ontbreken van diepe riviermondingen is de gracht niet geschikt voor kwabaal, houting en steur. Door de Wet Natuurbescherming beschermde vissoorten zijn dan ook uitgesloten. De grachten zijn wel geschikt voor algemene vissoorten als tiendoornig stekelbaarsje en rivierdonderpad.

1 *Werkwijze bij gesloten kuip*

De damwand wordt als een gesloten kuip in de gracht geplaatst met aansluitingen op de kade en ook op het onderwatertalud onder de kade. Er is een kans dat algemene vissoorten ingesloten raken. Om zorgvuldig te handelen zijn maatregelen noodzakelijk om negatieve effecten op vissen te voorkomen. Tijdens het plaatsen van de veiligheidsconstructie met daarin een zandaanvulling is geen ecologische begeleiding nodig, mits de uitvoerende partij de volgende maatregelen en werkwijze volgt:

1. Op de slibbodem tussen kade en damwand wordt geo-textiel aangebracht met daarop zand; Het geo-textiel dient om zand van slib gescheiden te houden. Dit moet zorgvuldig en rustig gebeuren, zodat de vis niet onder het geo-textiel en het zand wordt "begraven";
2. Aan het begin van de kuip, het begin van het geo-textiel over ca. 5 m lengte, op de bodem drukken en dat ballasten met zand. Het andere einde van het geo-textiel op de rol laten en de rol boven water houden;
3. Langzaam de rol afrollen en de volgende 5 m geo-textiel op de bodem drukken en met zand verzwaren;
4. Deze handelingen rustig en zorgvuldig herhalen waarbij het zand gelijkmatig wordt gestort, zodat de vis niet onder het geo-textiel met daarop het zand komt, maar dat de vis gelegenheid heeft te vluchten;
5. Het resterende zand in de kuip en onder de kade ook rustig en gelijkmatig tot de gewenste hoogte aanbrengen en niet "dumpen", waarbij telkens gewerkt wordt vanaf het begin naar het einde;
6. De vis zal wegzwemmen van de werkzaamheden; het is dus van belang om in één richting te werken;
7. 5 m voor het einde van de kuip, eerst stoppen met het aanbrengen van geo-textiel en zand;
8. De aannemer schept met een kraanbak het resterende water in de gracht. Hiermee zouden de aanwezige vissen mee verplaatst moeten worden. De aannemer maakt foto's van de waargenomen vis en zet ze over in de gracht;
9. Daarna wordt verder gegaan met het rustig aanbrengen van de laatste 5 m van het geo-textiel en het zand;
10. Het zand aan het einde kuip tot ca. 0,30 m onder water aanvullen en de daar nog aanwezige vis met schepnet overzetten in de gracht. Ook hier maakt de aannemer foto's van de waargenomen vissen. Indien alle vis op deze manier is gevangen en is

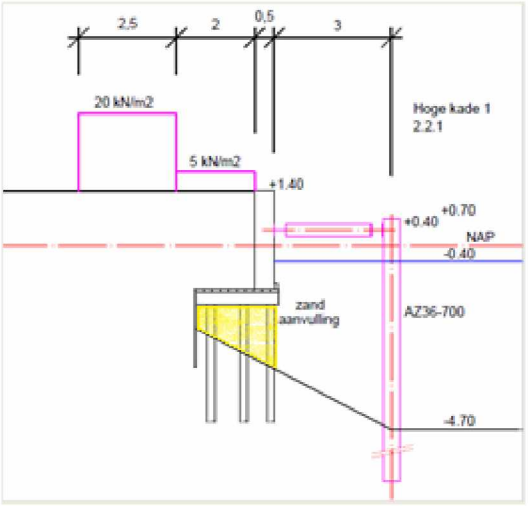
overgezet brengt de aannemer het resterende zand in de laatste 5 m van de kuip op hoogte aan;

11. De aannemer maakt een beknopt (foto) verslag van de overgezette vissen en stuurt deze ter kennisgeving naar de directievoerder van de gemeente Amsterdam. De betrokken ecoloog van het IB beoordeelt of hiermee voldoende invulling is gegeven aan de Zorgplicht. Deze aanpak moet voorafgaand aan de werkzaamheden besproken worden met de aannemer.

2 *Werkwijze bij open kuip*

De damwand van de veiligheidsconstructie wordt als een open kuip in de gracht geplaatst als er geen damwanden aan de kopse kanten zijn of als er sprake is van een ruimte onder de kadevloer, die een vrije doorgang vormt naar het water in de gracht (zie figuur X). Indien er met een open kuip gewerkt wordt is de kans kleiner dat de rivierdonderpad en algemene vissoorten ingesloten raken. Om zorgvuldig te handelen zijn maatregelen noodzakelijk om negatieve effecten op vissen te voorkomen. Tijdens het plaatsen van een veiligheidsconstructie is geen ecologische begeleiding nodig, mits de uitvoerende partij de volgende maatregelen en werkwijze volgt:

1. Indien mogelijk wordt de aanwezige vis naar boven gestuwd door het geo-textiel en het zand onder het resterende water te schuiven;
2. De eerste kleikist wordt rustig en gelijkmatig vanaf de grachtzijde naar de kade toe, gevuld, waarbij de vis de kleikist naar twee kanten toe kan verlaten.
3. Vanaf de eerste kleikist is de werkwijze dezelfde als hiervoor voor de gesloten bouwkuip is beschreven, zie paragraaf 1 stappen 1 t/m 11;
4. De tweede kleikist wordt daarna rustig en gelijkmatig vanaf de grachtzijde naar de kade toe, gevuld, waarbij de vis de kleikist kan verlaten via de opening naar het open water van de gracht;
5. Deze aanpak moet voorafgaand aan de werkzaamheden besproken worden met de aannemer en kan alleen toegepast worden als vooraf bepaald is dat het een open kuip betreft.



Figuur X Dwarsdoorsnede van de kade. De damwand wordt als een open kuip in de gracht geplaatst. Onder de kade is een ruimte (geel) te zien waar geen damwand geplaatst kan worden. Dit deel wordt wel aangevuld met klei en zand, maar een gesloten kuip is niet van toepassing.